

**БЕЛАРУСКІ ДЗЯРЖАЎНЫ ЎНІВЕРСІТЭТ
ФІЛАЛАГІЧНЫ ФАКУЛЬТЭТ
Кафедра тэарэтычнага і славянскага мовазнаўства**

Анатацыя да дыпломнай работы

**“ГЕНДАРНЫЯ СТЭРЭАТЫПЫ ВА ЎКРАЇНСКАЙ І БЕЛАРУСКАЙ
ПАРЭМІЯЛОГІІ”**

Смірноў Даніл Аляксандравіч
спецыяльнасць «Славянская (украінская і беларуская) філалогія»

Навуковы кіраўнік:
доктар філалагічных навук
прафесар Рудэнка Алена Мікалаеўна

Мінск, 2020

РЭФЕРАТ

Ключавыя словы: гендар, стэрэатып, фразеалогія, парэміялогія, прыказка, андрацэнтрычнасць, гінацэнтрычнасць

Актуальнасць тэмы даследавання. Гендарныя даследаванні – сучасны напрамак некаторых гуманітарных навук. Гендар пакуль што не з'яўляецца паўнацэннай лінгвістычнай катэгорыяй, але яго сутнасць раскрываецца шляхам аналізу моўных адзінак, што належаць пэўнаму індывіду, а гэта, у сваю чаргу, тлумачыць запатрабаванасць лінгвістычнай эсцімацыі, бо ўяўленні пра сутнасць феміннасці і маскуліннасці сур'ёзна адрозніваюцца, што, канечне, знаходзіць сваё адлюстраванне і ў мове. Дадзены аспект украінскай і беларускай моў даследаваны неглыбока. Даследаванні кожнай з малавывучаных у гендарным плане моў дазволіць дакладней апісаць асаблівасці канцэптуалізацыі маскуліннасці і феміннасці ў розных мовах.

Мэта даследавання – у выяўленні лінгвасацыякультурнага аспекту гендарных стэрэатыпаў і ідэнтыфікацыйных прыкмет мужчынскага і жаночага вобразаў, мужчынскай і жаночай гаворкі на матэрыяле ўкраінскай і беларускай моў. Безумоўна, феміннасць і маскуліннасць маюць як універсальныя, так і спецыфічныя рысы. Вызначэнне агульнага і апісанне этнакультурнай спецыфікі становіцца, такім чынам, адной з асноватворных мэт нашай працы.

Аб'ектам даследавання з'яўляюцца зафіксаваныя ў адпаведных слоўніках фразеалагічныя (парэміялагічныя) адзінкі ўкраінскай і беларускай моў, у якіх знаходзяць сваё адлюстраванне гендарныя стэрэатыпы. Такія адзінкі звычайна маюць ацэначныя меркаванні аднаго пола адносна прадстаўнікоў свайго ці супрацьлеглага палю.

Прадметам даследавання з'яўляюцца асаблівасці праявы гендарных стэрэатыпаў ва ўкраінскай і беларускай мовах.

Агульны аб'ём дыпломнай работы: дыпломная работа складаецца з уступа, 3 раздзелаў, заключэння і бібліяграфічнага спіса (20 пазіцый), які ўключае спіс крыніц моўнага матэрыялу (4 пазіцыі).

РЕФЕРАТ

Ключевые слова: гендер, стереотип, фразеология, паремиология, пословица, андроцентризм, гиноцентризм.

Актуальность темы исследования. Гендерные исследования – это современная область гуманитарных наук. Гендер еще не является полноценной лингвистической категорией, но его сущность раскрывается через анализ языковых единиц, принадлежащих конкретному человеку, что, в свою очередь, объясняет необходимость лингвистической оценки, поскольку представления о сущности женственности и мужественности весьма различны. Конечно, это отражается в языке. Данный аспект украинского и белорусского языков был изучен неглубоко. Исследование каждого из малоизученных с точки зрения гендера языков позволит более точно описать особенности концептуализации мужественности и женственности в разных языках.

Целью исследования является изучение лингвосоциокультурного аспекта гендерных стереотипов и особенностей идентификации мужских и женских образов, мужской и женской речи на материале украинского и белорусского языков. Конечно, женственность и мужественность имеют как универсальные, так и специфические особенности. Таким образом, определение общей и описание этнокультурной специфики становится одной из основных целей нашей работы.

Объектом исследования являются фразеологические (паремиологические) единицы украинского и белорусского языков, зафиксированные в соответствующих словарях, в которых отражены гендерные стереотипы. Такие единицы обычно имеют оценочные суждения одного пола относительно членов их или противоположного пола.

Предметом исследования являются особенности проявления гендерных стереотипов в украинском и белорусском языках.

Общий объем дипломной работы: дипломная работа состоит из введения, 3 разделов, заключения и списка литературы (20 позиций), который включает в себя список источников языкового материала (4 позиции).

ABSTRACT

Keywords: gender, stereotype, phraseology, paremiology, proverb, androcentrism, gynocentrism.

The relevance of the research. Gender research is a modern field of humanities. Gender isn't a full-fledged linguistic category yet but its essence is revealed through the linguistic units. And this fact explains the need for linguistic assessment since the ideas of the essence of femininity and masculinity are very different. This aspect of Ukrainian and Belarusian languages hasn't been studied deeply yet. Studying either of the languages from gender point of view will allow to make more accurate description of the masculinity and femininity features in different languages.

The aim of the research is to study the linguistic and sociocultural aspects of the gender stereotypes and the features of identification of male and female images, male and female speech based on the material of Ukrainian and Belarusian languages. Of course, both femininity and masculinity have universal and specific features. Thus the definition of the general and the description of ethnocultural specificity are the main goal of our research work.

The object of the research is the phraseological (paremiological) units of the Ukrainian and Belarusian languages which reflect gender stereotypes.

The subject of the research is the features of gender stereotypes in Ukrainian and Belarusian languages.

The total volume of the diploma thesis consists of introduction, 3 chapters, conclusion and the list of references (20 items) which includes a list of sources of language material (4 items).